

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/7/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820201796
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8820201796.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pajštúnskej č. 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pajštúnskej č. 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: L. J., nar. XX. XX. XXXX, bývajúcemu v l. č. XX, o zaplatenie sumy 244,62 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov n/Topľou zo dňa 17.09.2020 č.k. 5Csp 89/2020-164 takto

rozhodol:

Odmieťa odvolanie proti výroku o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania.

Čo do zvyšku rozsudok potvrdzuje.

Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania. Zároveň zamietol i žalobu žalobcu. Žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že dňa 14.12.2012 právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným zmluvu, na základe ktorej pre žalovaného zriadil a viedol bežný účet a žalovanému poskytol aj ďalšie bankové produkty a to vydanie platobnej karty k účtu, poskytnutie a špecifikácia elektronických služieb a poskytnutie povoleného prečerpania k účtu.

3. Právny predchodca žalobcu listom zo dňa 14.06.2018 odstúpil od zmluvy, na základe ktorej banka žalovanému poskytla a viedla účet s účinnosťou ku dňu doručenia oznámenia. Z prílohy zmluvy o postúpení pohľadávky predloženej žalobcom je zrejmé, že právny predchodca žalobcu evidoval zosplatenie pohľadávky ku dňu 15.06.2018.

4. Spotrebiteľský spor je spor, ktorý vykazuje isté osobitné prvky, ktorými sa odlišuje od iných, a to aj z pohľadu dôkazného bremena. Nepreukázanie rozhodujúcej skutočnosti dodávateľom nemôže byť na ujmu spotrebiteľa. V danom prípade účinné odstúpenie od zmluvy sa nepovažovalo za spornú skutočnosť.

5. Podľa § 349 ods. 1 Obchodného zákonníka odstúpením od zmluvy zmluva zaniká po doručení prejavu vôle odstúpenia druhej strane. Právny predpis zároveň umožňuje, aby určité ustanovenia mohli byť zachované aj po ukončení zmluvy. Odlišná je úprava v Občianskom zákonníku, keď ust. § 48 ods. 2 spája odstúpenie so zrušením zmluvy s účinkami od začiatku. Zákonná úprava odstúpenia v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ vzdať nemôže. Podľa

ust. § 54 Občianskeho zákonníka, zmluvné dojednania v spotrebiteľskej zmluve sa nemôžu odchyliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Akákoľvek dohoda od tohto odlišná postavenie spotrebiteľa zhoršuje.

6. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zavádzajú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa, vrátane platenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Inými slovami povedané dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi stranami sporu sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa právnej úpravy Občianskeho zákonníka.

7. O tom, že zmluva o bežnom účte je spotrebiteľskou zmluvou, neboli žiadne pochybnosti a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

8. Zmluvné dojednania v zmluve o bežnom účte zachovávajúce zmluvné nároky veriteľa, vzhľadom na zánik práv a povinností v dôsledku odstúpenia, sú koncipované nevýhodnejšie oproti úprave v civilnom kódexe, a preto sú neplatné pre rozpor so zákonom v zmysle ust. § 54 ods.1 v spojení s ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Žaloba o ich plnenie je tak nedôvodná.

9. Keďže zmluva bola zrušená od začiatku (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka), žalobcovi vzniklo právo len domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 451 Občianskeho zákonníka. Pri zrušenej zmluve je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal (§ 457 Občianskeho zákonníka). V posudzovanej veci žalobcovi ani nárok na bezdôvodné obohatenie nevznikol. Zo žalobcom predloženej špecifikácie vyplynulo, že žalovaný zaplatil formou úhrad sumu 75.386,92 eur, čo je v porovnaní s jeho debetnými transakciami predstavujúcimi skutočne veriteľom poskytnuté prostriedky vo výške 75.140,70 eur viac, ako bolo žalovanému poskytnuté. Vzhľadom na vyššie uvedené bola žaloba ako nedôvodná v celom rozsahu zamietnutá.

10. Nakoľko medzi stranami sporu sa jedná o spotrebiteľský vzťah, bolo potrebné v súlade s ust. § 54a Občianskeho zákonníka z úradnej moci skúmať, či nárok žalobcu nie je premlčaný.

11. V zmysle ust. § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť, pričom z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu je zrejmé, že za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie.

12. V prejednávanej veci sa jedná o premlčanie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, a preto je potrebné na premlčanie aplikovať ust. § 107 Občianskeho zákonníka.

13. Nárok na bezdôvodné obohatenie sa v zmysle tohto ustanovenia premlčuje v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe a najneskôr v objektívnej trojročnej premlčacej dobe.

14. V prejednanom prípade má nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia svoj základ v spotrebiteľskej zmluve. Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto na jeho úkor bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, a to tak trojročnej, ako aj desaťročnej v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia, je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo.

15. V prejednávanej veci je jednoznačné, že v čase odstúpenia od zmluvy dňa 14.06.2018 mal právny predchodca žalobcu nepochybne vedomosť o tom, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil a bola mu zrejماً aj konkrétna výška bezdôvodného obohatenia. Tak isto z predloženého výpisu z bežného účtu (prehľad obrátov na účte nachádzajúci sa na čl. 127 spisu) je zrejmé, že zosplatneniu dlžnej sumy úveru, jeho preúčtovaniu došlo ku dňu 15.06.2018, kedy už bola právnenému predchodcovi žalobcu známa

výška bezdôvodného obohatenia. Uvedené skutočnosti potvrdzuje aj príloha k zmluve o postúpení (č.l. 13 spisu), kde sa uvádza dátum splatnosti celej pohľadávky 15.06.2018.

16. Najneskôr dňa 15.06.2018 tak začala žalobcovi plynúť dvojiročná subjektívna premlčacia lehota na uplatnenie jeho nároku súdnou cestou, ktorá uplynula dňa 15.06.2020. Nakoľko žaloba bola na súde podaná až dňa 10.07.2020, žalobcovi nemohol byť priznaný premlčaný nárok.

17. V prípade uzatvorenia dohody o povolenom prečerpaní sa vzájomné práva a povinnosti strán spravujú zmluvou o úvere. Ak je teda vzťah medzi stranami konania svojim charakterom spotrebiteľským vzťahom, je pre existenciu platne uzatvorenej dohody o povolenom prečerpaní predpísaná písomná forma. V konaní však nebolo preukázané uzatvorenie dohody o povolenom prečerpaní v písomnej forme s tým, aby tento záväzok bol individualizovaný so všetkými náležitosťami podľa ust. § 1 ods. 4 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

18. Pokiaľ ide o samotný nárok na povolené prečerpanie, nebolo preukázané, aby takáto zmluva o povolenom prečerpaní bola uzatvorená v predpísanej forme a s predpísanými náležitosťami podľa ust. § 10 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy. Aj keď žalobca v podaní z 24.08.2020 deklaruje uzavretie zmluvy o povolenom prečerpaní dňa 13.10.2015, takúto zmluvu nepredložil.

19. Zároveň nebolo žalobcom preukázané splnenie informačnej povinnosti podľa ust. § 5 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

20. Žalobca bol vyzvaný na špecifikáciu žalovanej sumy a predloženie dôkazov na potvrdenie skutočností ním uvádzaných. Z jeho strany boli síce súdu určité listinné doklady zaslané, napríklad výpis z bežného účtu, avšak týmito listinami nebolo preukázané uzatvorenie zmluvy o povolenom prečerpaní v zákonom stanovenej forme medzi stranami sporu. V tejto časti zo strany žalobcu nedošlo k uneseniu dôkazného bremena.

21. Zmluva o bežnom účte zo dňa 14.12.2012 je typovou formulárovou zmluvou vopred pripravenou dodávateľom, v ktorej sú naformulované ním stanovené zmluvné podmienky a tieto žalovaný ako spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť, ale mal možnosť ich len prijať alebo neprijať. Uzavretím zmluvy o bežnom účte nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v písomnej forme. Podľa zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

22. Nebolo preukázané ani dojednanie podstatných náležitostí úverovej zmluvy, výška úveru - povoleného prečerpania, výška zmluvného úroku. Neexistuje teda určitá a zrozumiteľná dohoda v písomnej forme, žalobca nepredložil súdu taký dôkaz a dokonca ani iný dôkaz, z ktorého by uvedené konkrétne náležitosti boli zrejmé. Dojednanie o povolenom prečerpaní v rámci bežného účtu žalovaného je neplatné. Z neplatného právneho úkonu sa nemožno domáhať plnenia.

23. V žalobcom predloženej zmluve, od ktorej žalobca odvádzal svoje nároky, neboli dohodnuté podstatné náležitosti zmluvy o povolenom prečerpaní požadované zákonom. Zo strany žalobcu nebola preukázaná existencia určitej a zrozumiteľnej dohody v písomnej forme obsahujúcej podstatné náležitosti zmluvy o povolenom prečerpaní s konkrétnymi údajmi. Žalobca nepredložil dôkaz, z ktorého by uvedené konkrétne náležitosti boli zrejmé.

24. Plnenie z povoleného prečerpania na bežnom účte bolo preto vyhodnotené ako plnenie z neplatného právneho úkonu. Žalobca tak v súvislosti s takýmto neplatným dojednaním si nemôže uplatňovať poplatky, resp. zmluvné úroky. Žalobcovi tak vznikol len nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 451 ods. 1, 2 a ust. § 457 Občianskeho zákonníka. Uvedený nárok je jednoznačne premlčaný v dvojiročnej subjektívnej premlčacej dobe.

25. Zároveň tiež platí, že žalovaný zaplatil formou úhrad sumu 75.386,92 eur, čo je v porovnaní s jeho debetnými transakciami predstavujúcimi skutočne veriteľom poskytnuté prostriedky vo výške 75.140,70 eur viac, ako bolo žalovanému poskytnuté. Nárok žalobcu je tak nedôvodný aj v prípade, ak by nedošlo k jeho premlčaniu.

26. Ak by sa zmluva o povolenom prečerpaní za daných podmienok považovala aj za platne uzavretú, z dôkazov predložených žalobcom nebolo preukázané, aby zo strany žalobcu pri poskytnutí povoleného prečerpania došlo k splneniu povinnosti vyplývajúcej mu z ust. § 10 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

27. Zo strany žalobcu nedošlo k predloženiu zmluvy, ktorá by obsahovala všetky náležitosti v zmysle ust. § 10 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho sa podľa ust. § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch takto poskytnutý spotrebiteľský úver, kedy zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch a neobsahuje obligatórne náležitosti podľa ust. § 10 ods. 1 tohto právneho predpisu, považuje za bezúčinný a bez poplatkov

28. Čo sa týka návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa ust. § 162 ods. 1 písm. b) C.s.p., tento bol ako nedôvodný zamietnutý.

29. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p.

30. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalobe žalobcu bolo vyhovené. Alternatívne požadoval rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedol, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

31. Podľa názoru súdu sa zmluva o osobnom účte v dôsledku odstúpenia od zmluvy zrušila od počiatku a v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka má každý z účastníkov povinnosť vrátiť druhému čo z neplatnej zmluvy dostal v zmysle ustanovení o bezdôvodnom obohatení.

32. Podľa odôvodnenia rozhodnutia dôvodom zamietnutia žaloby bolo to, že plnenie z povoleného prečerpania je plnením z neplatného právneho úkonu a žalobcovi tak vznikol len nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Pri posudzovaní nároku v zmysle ustanovení o bezdôvodnom obohatení však bolo aplikované ust. § 54a Občianskeho zákonníka, ktoré sa výlučne viaže na spotrebiteľské vzťahy. Ak nárok žalobcu bol posudzovaný ako bezdôvodné obohatenie, ktoré nevzniklo zo zmluvy, tak medzi postupcom a žalovaným nemohlo dôjsť k vzniku spotrebiteľského vzťahu. Posúdenie nároku o bezdôvodnom obohatení v zmysle ustanovení o ochrane spotrebiteľa je nesprávne, nakoľko žalobca považuje za absurdné, aby sa akákoľvek osoba mohla bezdôvodne obohatiť v postavení spotrebiteľa. Rozhodnutie tak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ak súd aplikoval ust. § 54a Občianskeho zákonníka pri posudzovaní nároku o bezdôvodnom obohatení.

33. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok, s výnimkou výroku o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

34. Vo veci samej sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré, s výnimkou záveru o neplatnosti dojednania o povolenom prečerpaní v dôsledku nedodržania zákonom predpísanej písomnej formy v plnom rozsahu odkazuje.

35. V čase uzavretia zmluvy o bežnom účte zo dňa 14.12.2012 na spotrebiteľský úver formou povoleného prečerpania sa okrem iných ustanovení v tom čase účinného zákona č. 129/2010 Z.z. vzťahovalo i ustanovenie § 9 ods. 1 tohto právneho predpisu. Uvedené priamo vyplýva z ust. § 1 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o bežnom účte. V súlade s ust. § 9 ods. 1 tohto právneho predpisu, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvalom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

36. Zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy v ustanovení § 9 ods. 1 síce vyžadoval pri zmluve o spotrebiteľskom úvere písomnú formu, ale nie pod sankciou neplatnosti takéhoto

právneho úkonu, ako to bolo v prípade predchádzajúcej právnej úpravy vyplývajúcej z ust. § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. S nedostatkom písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa spájala len sankcia v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti takéhoto úveru, čo nepochybne vyplýva z ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy.

37. Nesprávne posúdenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania ako neplatnej pre nedostatok písomnej formy však vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku nemá. Takáto zmluva nie je postihnutá sankciou neplatnosti, ale len tým, že žalobcovi resp. jeho právnenému predchodcovi nevznikol nárok požadovať od žalovaného úroky a poplatky.

38. V prejednávanej veci tak bolo povinnosťou žalovaného uhradiť žalobcovi, resp. jeho právnenému predchodcovi iba istinu poskytnutého úveru bez úrokov a poplatkov.

39. Ako to bolo náležitým spôsobom zistené, žalovaný formou úhrad zaplatil svojmu veriteľovi sumu 75.386,92 eur, čo je čiastka vyššia v porovnaní so sumou 75.140,70 eur poskytnutou mu zo strany veriteľa. Žalovaný teda uhradil sumu vyššiu než na akú by v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru vznikol žalobcovi resp. jeho právnenému predchodcovi nárok. Ako prvotný dôvod vedúci k zamietnutiu žaloby, vzhľadom na vyššie uvedené, bola skutočnosť, podľa ktorej žalobcovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia ani nevznikol. Toto konštatovanie žalobca vo svojom opravnom prostriedku vôbec nespochybnil.

40. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok, s výnimkou výroku o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie, konania potvrdil.

41. Zároveň v zmysle ust. § 386 písm. c) C.s.p. odmietol odvolanie proti výroku o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania. Možnosť podania odvolania nie je prípustná proti každému rozhodnutiu, ktorým sa rozhodlo o návrhu na prerušenie konania. V zmysle ust. § 357 písm. n) C.s.p. je takáto možnosť daná iba vtedy, ak sa rozhodlo o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164. Z výslovného znenia tohto ustanovenia teda vyplýva, že musí ísť o rozhodnutie o prerušení konania a nie o rozhodnutie, ktorým sa zamieta návrh na prerušenie konania. Navyše oprávnený podal návrh na prerušenie konania podľa ust. § 162 ods. 1 písm. b) C.s.p., podľa ktorého súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania. Proti akémukoľvek rozhodnutiu o prerušení konania podľa ust. § 162 ods. 1 písm. b) C.s.p., Civilný sporový poriadok v ust. § 357 odvolanie nepripúšťa.

42. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalovanému náhrada trov priznaná nebola, nakoľko tejto strane sporu v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

43. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).